

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a sudcov JUDr. Eleny Siebenstichovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD. v právnej veci žalobkyne **K.**, bývajúcej v Š. zastúpenej JUDr. E., advokátkou so sídlom v G., proti žalovanému **A.**, bývajúcemu v Š., zastúpenému JUDr. E., advokátom so sídlom v Š., **o zaplatenie 2 054 000 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. SA-6C 166/2002, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 22. novembra 2006, sp. zn. 11 Co 2/2006 v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 31. januára 2007, sp. zn. 11 Co 2/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni trovy dovolacieho konania 7 828 Sk do rúk JUDr. E., advokátky so sídlom v G., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Galanta rozsudkom z 28. januára 2005, č.k. SA-6C 166/2002-108 žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 131 850,50 Sk s 8 % ročným úrokom z omeškania z uvedenej sumy od 1. januára 2005 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšku žalobu zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Žalovanému ďalej uložil povinnosť zaplatiť na účet okresného súdu súdny poplatok vo výške 6 590 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol tak o nároku žalobkyne na

náhradu škody na zdraví, spôsobenej jej žalovaným dňa 10. februára 2001 strelným poranením, pričom jedna zo striel ju zasiahla do ľavej strany hrudníka, prešla do dutiny brušnej, poškodila pečeň, stenu pravého žlčovodu a uviazla v medzirebrí. Žalovaný bol za uvedený skutok, ktorý bol kvalifikovaný ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona právoplatne odsúdený. V dôsledku uvedeného zranenia žalobkyňa podstúpila tri vážne operácie a osem menších operačných zákrokov, v nemocniciach strávila približne rok a jej zdravotný stav je naďalej sledovaný lekármi pri pravidelných kontrolách. Počas liečby trpela fyzickými bolesťami a psychickými problémami. Zodpovednosť žalovaného posúdil podľa § 420 ods. 1 O.z. Bolestné určil podľa lekárskeho posudku Prof. MUDr. J., CSc., prednostu II. Chirurgickej kliniky L. zo 14. marca 2003, počtom 527,5 bodov a za sťaženie spoločenského uplatnenia celkom vo výške 1300 bodov. Súd preto považoval za dôvodný nárok žalobkyne na odškodnenie za bolesť vo výške 31 650 Sk (527,5 bodov x 60 Sk), nárok na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 78 000 Sk (1300 bodov x 60 Sk) ako aj nárok na náhradu nákladov súvisiacich s liečením vo výške 22 200,50 Sk (náklady na cestovné do nemocníc v Prahe, Bratislave, Trnave, náklady na lieky, lekársku kozmetiku, výbavu do nemocnice), celkom priznal žalobkyni náhradu škody vo výške 131 850,50 Sk. Pokiaľ ide o priznanie mimoriadneho zvýšenia vo výške 10-násobku základných náhrad bolestného a 22-násobku náhrady odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, súd prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade nie je namieste použitie § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., pretože v prípade žalobkyne nešlo o prípad hodný osobitného zreteľa, nakoľko ani bodové ohodnotenie zo strany lekára nebolo na hornej hranici (len polovičné, resp. trojštvrťinové), zapojenie žalobkyne do kultúrnych, umeleckých, športových či iných obdobných aktivít pred poškodením zdravia nebolo mimoriadnym a žalobkyňa napriek určitým ťažkostiam študuje na vysokej škole, zapojila sa do bežného života a nedošlo u nej k zániku predpokladov pre takýto bežný život, preto žalobu v časti mimoriadneho zvýšenia odškodnenia zamietol. Rozhodnutie v časti o poplatkovej povinnosti žalovaného odôvodnil § 2 ods. 2 a § 4 ods. 2 písm. ch/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, rozhodnutie o trovách konania § 142 ods. 2 O.s.p. vzhľadom na čiastočný úspech žalobkyne v konaní.

Rozsudok okresného súdu v zamietajúcej časti napadla odvolaním žalobkyňa a žiadala žalobe vyhovieť v celom rozsahu. Odvolanie podal aj žalovaný proti výroku rozsudku, ktorým okresný súd žalobe vyhovel. Odvolacie konanie o odvolaní žalovaného bolo

zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku za odvolanie, preto rozsudok okresného súdu v časti, ktorou súd žalobe vyhovel nadobudol právoplatnosť.

Krajský súd v Trnave konajúc len o odvolaní žalobkyne rozsudkom z 22. novembra 2006, sp. zn. 11 Co 2/2006 rozsudok súdu prvého stupňa: I/ v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej, týkajúcej sa mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť v lehote 3 dní zaplatiť žalobkyni okrem už prisúdenej náhrady 31 650 Sk ďalších 284 850 Sk, II/ v časti, týkajúcej sa zamietnutia žaloby o úroky z omeškania sadzbou 3 % ročne odvolacie konanie zastavil, III/ v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej, týkajúcej sa mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, v časti náhrady trov konania a v časti poplatkovej povinnosti žalovaného za žalobu rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Doplňacím rozsudkom z 31. januára 2007, sp. zn. 11 Co 2/2006 Krajský súd v Trnave doplnil svoj rozsudok z 22. novembra 2006 tak, že „medzi jeho druhý a tretí výrok vložil ďalší výrok, ktorým v časti, týkajúcej sa zamietnutia žaloby o úroky z omeškania sadzbou 8 % ročne zo sumy 284 850 Sk, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil“. Odvolací súd po doplnení dokazovania dospel k záveru, že súd prvého stupňa v časti týkajúcej sa náhrady za bolesť napriek dostatočne zistenému skutkovému stavu vec neposúdil správne po právnej stránke a v ostatnej časti (náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia) nezistil dostatočne skutkový stav. Neúplnosť právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa sa prejavila v tom, že neakceptoval skutočnosť, že v prípade čiastkových zložiek práva na náhradu škody na zdraví predstavovaných odškodnením bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia ide o samostatné dielčie nároky s relatívne samostatným a do istej miery aj odlišným skutkovým základom, v dôsledku čoho posudzovanie otázky existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre záver o možnosti zvýšenia každej z týchto náhrad závisí na iných skutkových okolnostiach, čo viedlo k zrušeniu rozsudku súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti vo veci samej, týkajúcej sa mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, v časti náhrady trov konania a v časti poplatkovej povinnosti žalovaného za žalobu a k vráteniu veci v uvedenom rozsahu súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Pokiaľ ide o zvýšenie odškodnenia za bolesti odvolací po doplnení dokazovania výsluchom žalobkyne dospel k záveru, že priznanie odškodnenia za bolesť len vo výške tzv. základného bodového ohodnotenia predpokladaného v ustanovení § 7 ods. 1, 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov, t.j. 31 650 Sk, je zjavne neprimerané následkom poškodenia zdravia žalobkyne, jej doposiaľ vytrpeným útrapám i predpokladanému stavu v budúcnosti

s osobitným prihliadnutím na jej relatívne nízky vek (25 rokov v čase rozhodovania súdu). Pri úvahe o výške mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za bolesť aplikoval § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení neskorších prepisov a bol tohto názoru, že zvýšenie požadované žalobou (v rozsahu deväťnásobku sumy zodpovedajúcej základnému bodovému ohodnoteniu) v danej veci nemožno považovať za neprimerané a práve u tejto dielčej zložky práva na náhradu škody možno usudzovať aj na podstatne vyšší násobok, avšak odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa bol viazaný obmedzením nároku žalobkyne v žalobe.

Proti výroku rozsudku, ktorým Krajský súd v Trnave zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti vo veci samej, týkajúcej sa mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni okrem už prisúdenej náhrady 31 650 Sk ďalších 284 850 Sk, podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil § 238 ods. 1 O.s.p. a jeho dôvodnosť § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Otázku existencie dôvodov osobitného zreteľa podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. vyhodnotil odvolací súd nesprávne, resp. ju nevyhodnotil vôbec, hoci táto skutočnosť bola podkladom pre rozhodnutie o zvýšení odškodnenia za vytrpené bolesti nad sumu vychádzajúcu zo základného počtu bodov v zmysle § 7 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Odvolací súd vôbec neuvádza, v čom dôvody hodné osobitého zreteľa spočívajú; týmito nemôže byť len tá skutočnosť, že základné bodové ohodnotenie v sume 60 Sk za jeden bod vyjadrujúce vôľu zákonodarcu je podľa názoru súdu nízke, preto rozhodnutie odvolacieho súdu nemá zákonný podklad. Dôvodom odškodnenia vytrpených bolestí, útrap a strádania v dôsledku poškodenia zdravia, nemôže byť ani nízky vek žalobkyne, na ktorú okolnosť možno prihliadať skôr v otázke sťaženia spoločenského uplatnenia, pretože vekom poškodenej sa vytrpené útrapy a bolesti nezvyšujú. Vytrpené bolesti sú súčasťou základného bodového ohodnotenia, a teda nemožno na ne prihliadať ešte aj ako na dôvody hodné osobitého zreteľa, pre ktoré sa takto určené ohodnotenie zvýši. Ďalej poukázal na to, že žalobkyňa sa domáhala a súd aj konal a rozhodol o mimoriadnom zvýšení odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom sa však vôbec nedomáhala základného odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Je potom otázne, či možno v súdnom konaní primerane zvýšiť nárok, ktorý nebol uplatnený, ak nejde o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu. Pokiaľ by dôvody hodné osobitého zreteľa, ktoré odvolací súd vo svojom rozhodnutí nekonkretizoval, spočívali v odstraňovaní následkov zásahu žalovaného do osobnostných práv žalobkyne, mala sa domáhať náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 O.z. V danom prípade však neexistujú dôvody hodné osobitého zreteľa, ktoré by odôvodňovali zvýšenie

odškodnenia za vytrpené bolesti práve u žalobkyne na rozdiel od iných skutkovo zhodných prípadov v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Ďalej dovolateľ namietal, že výrok rozsudku odvolacieho súdu (ktorým bol zaviazaný zaplatiť žalobkyni ďalších 284 850 Sk, okrem už prisúdenej sumy 31 650 Sk) je neurčitý vzhľadom k tomu, že vo výroku rozsudku súdu prvého stupňa z 28. januára 2005 č.k. SA-6C 166/2002-108 o uložení povinnosti zaplatiť žalobkyni 131 850,50 Sk je zahrnutá náhrada za bolesť ako aj za sťaženie spoločenského uplatnenia. Keďže tieto nároky nie sú vo výroku rozsudku oddelené, nie je ich možné oddeliť a rozhodnutie sa stalo právoplatným. Ak odvolací súd nie je viazaný právnou kvalifikáciou nárokov uplatnených žalobou v znení neskoršej zmeny, potom nie je možné usúdiť, že by došlo k prisúdeniu mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť v sume 31 650 Sk. Z uvedených dôvodov žiadal rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie žalovaného ako nedôvodné zamietnuť. Stanovené odškodnenie je primerané závažnému poškodeniu jej zdravia, ktoré bolo v konaní preukázané lekárskymi správami a znaleckým posudkom. V dôsledku početných a mimoriadne bolestivých zranení trpela nielen obrovskými fyzickými ale aj duševnými bolesťami, kvôli zraneniam prerušila na jeden rok štúdium na F. fakulte U. v T. a v štúdiu bola schopná pokračovať iba po dohodnutí individuálneho študijného plánu. Dôsledkom utrpených zranení je skutočnosť, že zo zdravej 19 ročnej mladej ženy sa stala invalidná žena, psychicky a fyzicky poznačená, ktorej život sa v dôsledku zranenia radikálne a trvalé zhoršil. Zdôraznila, že pri náhrade za bolesť sa jednorazovo odškodňujú následky poškodenia zdravia, a to rôzne bolesti, útrapy, strádania a i obmedzenia poškodeného nielen pri samotnom poškodení zdravia, ale aj v priebehu procesu odstraňovania, či aspoň zmiernenia následkov takéhoto poškodenia a v prípade trvalých, či aspoň dlhšie trvajúcich následkov i po prípadnom liečení, či uskutočnení lekárskeho výkonu. Vzhľadom k uvedenému sú u nej dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré je namieste primerané zvýšenie odškodnenia za bolesť súdom, a to i nad rámec obmedzení ustanovených v § 7 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Priznanie odškodnenia za bolesť len vo výške tzv. základného bodového ohodnotenia v sume 31 650 Sk (§ 7 ods. 1, 2 vyhlášky) je zjavne neprimerané následkom jej poškodenia zdravia, doposiaľ vytrpeným útrapám i predpokladanému stavu v budúcnosti. Zároveň žiadala priznať náhradu trov dovolacieho konania za 1 úkon právnej služby – vyjadrenie k dovolaniu podľa § 14 ods. 1 písm. c/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. vo výške 7 815 Sk a s paušálnou náhradou výdavkov 178 Sk, spolu vo výške 7 993 Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti (výroku) rozsudku, ktorý možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je dôvodné.

Žalovaný dovolaním napadol výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený (v zamietajúcej časti) tak, že okrem už prisúdenej náhrady za bolesť 31 650 Sk bol zaviazaný zaplatiť žalobkyni ďalších 284 850 Sk (titulom mimoriadneho zvýšenie náhrady za bolesť). Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené podrobil dovolaciemu prieskumu len tento zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu (o mimoriadnom zvýšení náhrady za vytrpenú bolesť).

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Pokiaľ ide o námietku dovolateľa, že žalobkyňa si v konaní neuplatnila náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v základnej výške, ale žalobou sa domáhala len

mimoriadneho zvýšenia oboch nárokov, táto námietka nie je dôvodná. Z obsahu samotnej žaloby je zrejmé, že žalobkyňa si žalobou uplatnila určitú peňažnú čiastku, ktorá predstavovala násobok základného bodového hodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia podľa znaleckých posudkov, ktorá čiastka bola v priebehu konania zvýšená (po pripustení zmeny žaloby súdom), to znamená, že si uplatnila žalobou tak náhradu za bolesť i sťaženie spoločenského uplatnenia jednak v základnej výške určenej podľa pripojeného znaleckého posudku a vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu sa domáhala aj mimoriadneho zvýšenia náhrad oboch nárokov v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov, preto konanie nie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. e/ O.s.p., t.j. že by súdy konali bez návrhu na začatie konania. Dovolateľ inú z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. nenamietal a vada takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo; to platí aj o inej vade konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná.

Dovolanie je odôvodňované aj tým, že napadnutý zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval.

Pri škode na zdraví sa bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia odškodňujú jednorazovo (§ 444 O.z.).

K otázke primeranosti náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia dovolací súd uvádza, že náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sú dve relatívne samostatné zložky náhrady škody na zdraví, i keď sú vo vyhláške č. 32/1965 Zb. (v znení neskorších predpisov), ktorú treba na daný prípad aplikovať, upravené spoločne. Táto vyhláška upravuje zvlášť podmienky, za ktorých sa poskytuje odškodnenie za bolesť a zvlášť podmienky pre odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia, zvýšenie odškodnenia u oboch nárokov treba posudzovať osobitne.

Zo spisu vyplýva, že odvolací súd aplikáciou vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení vyhlášky č. 19/1999 Z.z. neporušil zákon. Tento všeobecný právny predpis interpretoval spôsobom, ktorý zodpovedá účelu uvedenej vyhlášky, jej jednotlivým ustanoveniam, princípom odškodňovania vytrpenej bolesti a tiež judikatúre súdov Slovenskej republiky.

Ako správne uviedol odvolací súd náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia ako dve relatívne samostatné zložky náhrady škody na zdraví, majú slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstarat' náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom. Vyhláška č. 32/1965 Zb. upravuje zvlášť podmienky, za ktorých sa poskytuje odškodnenie za bolesť a zvlášť podmienky pre odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Rovnako osobitne stanovuje zásady pre vyhodnocovanie oboch druhov odškodnenia. Priznanie nároku na náhradu za bolesť nie je podmienené priznaním nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia a naopak. Aj zvýšenie odškodnenia u oboch nárokov treba posudzovať osobitne, lebo existencia dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia neznamená zároveň aj existenciu dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za bolesť a naopak (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2002 sp. zn. 5 Cdo 117/2000 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 48/2004).

Odvolací súd rozhodnutie o priznaní mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za bolesť založil na zásadách uvedených v prílohe vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov v časti A. bod I. (sadzby pre hodnotenie bolestného u úrazov sú uvedené v časti B. bod I. prílohy k tejto vyhláške). V zmysle ods. 2 zásad lekár podávajúcí posudok ohodnotí poškodenie na zdraví počtom bodov podľa stanovených sadzieb a hodnotenie poškodenia vykonané podľa odsekov 2 a 4 sa zvýši až o polovicu, ak a/ došlo k infekcii rany; ohodnotenie možno zvýšiť len za to zranenie, ktorého doba liečenia sa infekciou predĺžila, b/ poškodenie zdravia vyžadovalo bolestivejší spôsob liečby, ako sú transfúzie a infúzie, alebo pri liečbe nastali komplikácie, ako sú zápal žíl, preležaniny, zápal pľúc a pod., c/ povaha zranenia si vyžiadala operačný výkon. Podľa ods. 7 pri súbehu dôvodov pre zvýšenie uvedených v ods. 6 možno odškodnenie za bolesť zvýšiť najviac na dvojnásobok základnej sadzby.

Z uvedených ustanovení vyplýva, že lekár pri hodnotení poškodenia na zdraví spôsobeného úrazom vychádza zo základnej sadzby počtu bodov (časť B. bod I. prílohy k vyhláške), a ak sú dané dôvody uvedené v ods. 6 a 7 zásad pre hodnotenie odškodnenia za

bolesť hodnotenie základnej sadzby zvýši a výsledný počet bodov takto stanovený potom predstavuje základné bodové ohodnotenie bolestného, ktoré je tiež základom pre ďalšie odškodnenie, o ktorom je oprávnený rozhodovať len súd podľa kritérií uvedených v § 7 ods. 3 vyhlášky. Dôvody umožňujúce mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť treba vyvodzovať predovšetkým z okolností, ktoré sú vymedzené v bode I. ods. 6 uvedených zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť, najmä ak ani lekárom navrhnuté zvýšenie odškodnenia na dvojnásobok základnej sadzby nepostačuje na primerané zmiernenie následkov.

Ustanovenia § 2 a 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. (označené ako "Odškodnenie za bolesť") majú charakter osobitných ustanovení, vzťahujúcich sa len na odškodňovanie bolesti. Ustanovenia § 7 a nasl. vyhlášky č. 32/1965 Zb. majú vo vzťahu k ustanoveniam § 2 až 6 tejto vyhlášky všeobecnú povahu. V zmysle § 7 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. (v znení vyhlášky č. 19/1999 Z.z.) výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 60 Sk za jeden bod. Podľa § 7 ods. 2 tejto vyhlášky (v rovnakom znení) celková výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia z jedného poškodenia na zdraví nesmie presiahnuť sumu 240 000 Sk; z toho odškodnenie za bolesť nesmie presiahnuť sumu 72 000 Sk. V zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť, a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2.

V prejednávanej veci ale bolo potrebné zohľadniť na jednej strane to, že z lekárskeho posudku Prof. MUDr. J., CSc., z ktorého súdy vychádzali, vyplýva odporúčanie znalca poskytnúť žalobkyni zvýšenie odškodnenia za ňou vytrpenú bolesť na dvojnásobok, na druhej strane to, že všeobecne záväzný právny predpis umožňuje súdu, aby v prípadoch hodných osobitného zreteľa primerane zvýšil nielen odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia, ale bezpochyby aj za bolesť (viď doslovné znenie § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb.). I keď ustanovenie § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. prenecháva súdu, aby v každom jednotlivom prípade podľa svojho uváženia posúdil, aké zvýšenie náhrady za bolesť je v konkrétne posudzovanej veci primerané, úvaha súdu tu ale nie je celkom neobmedzená, lebo právny predpis tým, že rámcovo určuje predpoklady pre vznik nároku na základnú výmeru bolestného a pre vznik nároku na jej zvýšenie, stanovuje zároveň hľadiská, ktoré treba zohľadňovať. Vzájomnou nadväznosťou a kombináciou týchto hľadísk je potom usmerňovaná úvaha súdu o miere primeranosti zvýšenia náhrady podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb.

Skutkové zistenia potrebné pre posúdenie nároku žalobkyne na mimoriadne zvýšenie náhrady za vytrpenú bolesť, z ktorých vychádzal odvolací súd pri rozhodovaní, sú v prejednávanej veci postačujúce aj pre rozhodnutie dovolacieho súdu. Skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie predpokladov pre zvýšenie odškodnenia podľa ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. majú oporu v dokazovaní, ktoré bolo vykonané výpoveďou svedkyne, listinnými dôkazmi a lekáorskými znaleckými posudkami. Vyplýva z nich, že ide o prípad závažného poškodenia zdravia žalobkyne v dôsledku strelných zranení spôsobených žalovaným, pričom jedna zo striel zasiahla žalobkyňu do ľavej strany hrudníka, prešla do dutiny brušnej, poškodila oba laloky pečene žlčovodu a uviazala v medzirebrí. V dôsledku zranení došlo k roztrhnutiu oboch lalokov pečene, poškodenie steny pravého žlčovodu, k odstráneniu žlčníka s následným napojením žlčovodov prišitím na tenké črevo (ako dočasné riešenie do predpokladanej transplantácie pečene), poranenie okružia bez resekcie, k chirurgickému ošetrovaniu perforujúcej rany hrudníka. Uvedené zranenia vyvolali potrebu komplikovaného s bolesťami spojeného dlhodobého intenzívneho liečebného a tiež doliečovacieho procesu. V súlade s výsledkami vykonaného dokazovania je jednoznačný záver odvolacieho súdu, podľa ktorého za značne bolestivé treba považovať nielen samotné zranenie žalobkyne spôsobené jej postrelením (prestrelením), ale aj priebeh nasledujúcej dlhotrvajúcej liečby pozostávajúcej z troch závažných operácií (10. februára 2001, 15. februára 2001, 5. novembra 2001) spojených s následnými infúziami a transfúziami i ďalších následných viacerých opakovaných menších operačných zákrokov v počte osem, čo mal preukázané obsahom predložených lekáorských správ (ide o lekárske a prepúšťacie správy z 8. marca 2001, 27. apríla 2001, 11. júla 2001, 13., 18., 21. a 25. septembra 2001, 18. októbra 2001 a 8. marca 2002) a následné pretrvávajúce bolesti pri stravovaní. Z potvrdenia prednostu internej kliniky Fakultnej nemocnice v T. prof. MUDr. J., CSc. zo 6. júla 2004 vyplýva, že funkčnosť spôsobu reparácie následkov poškodenia zdravia žalobkyne je neistá, rovnako ako prognóza ďalšieho stavu vývoja jej zdravotného stavu, pričom nemožno pominúť ani bolesti žalobkyne pri stravovaní (odhliadnuc od obmedzení súvisiacich s nevyhnutnosťou špeciálnej diétnej stravy komplikujúcej i variabilitu potenciálneho jedálneho lístka a limitujúcej i chunosť konzumovanej stravy) a straty telesnej hmotnosti žalobkyne v čase po poškodení zdravia.

Aj podľa právneho názoru dovolacieho súdu bola v konaní dostatočne preukázaná existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., s prihliadnutím na ktoré môže súd odškodnenie za bolesť primerane zvýšiť, a to i nad sumy

ustanovené v odsekoch 1 a 2 tohto ustanovenia. Pokiaľ odvolací súd pri riešení otázky primeranosti zvýšenia tohto odškodnenia dospel k záveru o dôvodnosti ďalšieho 9-násobného zvýšenia základného ohodnotenia bolestného, aj podľa názoru dovolacieho súdu toto zvýšenie dostatočne vystihuje samotnú povahu individuálnych dôvodov, ktoré v prejednávanej veci treba považovať za hodné osobitného zreteľa. So zreteľom na intenzitu bolestí vytrpených žalobkyňou a vzhľadom na dlhý čas, po ktorý ich prežívala, treba toto zvýšenie považovať za primerané.

Vychádzajúc z uvedeného dospel aj dovolací súd k záveru, že v danom prípade boli splnené predpoklady, za ktorých možno zvýšiť výšku odškodnenia za bolesť nad stanovené najvyššie limity v § 7 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Dovoláním vytýkané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) nie je dôvodné a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti a ani vady konania uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyňi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej preto priznal náhradu trov konania spočívajúcu v odmene advokátke za právnu službu, ktorú jej poskytla vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu (17. augusta 2007). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb vo výške 7 650 Sk, čo s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu (§ 16 ods. 3 vyhlášky), t.j. vo výške 178 Sk, predstavuje spolu 7 828 Sk.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. novembra 2008

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková
